

ИНДУИЗМ

Индуизм

Индуизм – Оңтүстік және жартылай Оңтүстік Шығыс Азияда құрылған және әлі күнге дейін кездесетін діни – мифологиялық түсініктер жиынтығы. Бүгінгі күні Үндістан, Қытай, Шри – Ланка, Бангладеш, Малайзия, Индонезия, Сингапур сияқты елдерде оның жолын қуушылар бар және олардың саны жеті жүз миллион адамнан асады.

“Индуизм” термині Синдху өзенінің атының парсы нұсқасы болып табылатын Авестада да көрініс тапқан **“хинду”** сөзінің негізінде пайда болған. Кейіннен бұл сөз тек өзеннің атауын, соған жанасып жатқан ел – Үндістанды ғана емес, сонда қоныстанған халықты да білдіретін болды. Хиндулардың өздері ағылшындар арқылы **“ирндуизм”** сөзін қабылдап, күні бүгінге дейін діннің атауы – **санатана дхарманы**, дхарма сөзінің көп мағыналығын ескеріп, солай атап жүр, ал оны жалпылай **“белгілі тәртіп”, “белгілі заң”** деп қана аударуға болады.

“Индуизмнің” мәнін білдіретін қазіргі заманға белгілі негіздері:

- 1. Ведаларды құрметтеу.*
- 2. Қай түрде болса да құдайларға сену.*
- 3. Адамды спиритуалды мән, яғни Құдайдың бастапқы жаратқан нәрсесі деп түсіну.*
- 4. Рухани және материалдық дүниенің, шексіз бен өтпелі нәрселердің, өзара байланысы: сансаралар, мокшалар, кармалар, дхармалардың арасындағы айырмашылықты мойындау.*
- 5. Дамыған салт – ғұрыптық мәдениет.*

Тримурти

Индуизмде, ведалық кезеңнен және брахманизмнен айырмашылығы, *Тримурти* - үш ұлы құдай бейнесінде қалыптаса бастады.

Басты құдайлар *триадасы*:
Брахма, Вишну, Шива.

Қазіргі индуизм өзінің *политизмін* де сақтаған. Үнді пантеонында, шамамен 3333 құдай бар деп есептелінеді. Суға табыну, хайуандарға табыну, соның ішінде сиырды киелі тұту да сақталған.

Индуизм құдайлары

Брахма – дүниені жаратушы. Индуизмдегі *тримурти* құдайларының бірі.

Вишну – (“бәрін қамтитын”, “бәріне де енетін”) – *тримурти* құдайы, дүниені қорғаушы, сақтаушы.

Шива – тримурти әрбір ғарыштық уақыт кезеңінде дүниені қиратушы есебінде суреттеледі.

Агни – үндідегі от құдайы. Негізгі мақсаты: адамдар мен құдайлар арасында байланыс орнату.

Хануман – үнділердің маймылды киелі тұтуына байланысты туған – маймылдар құдайы. Индуизм мифологиясында жиі кездесетін құдай.

Сурья – индуизмдегі күн құдайы, “оиг - ведада” жиі кездеседі, кейде оны құдайлардың көзі, әлемді жарыққа бөлеуші әрі тәуіпке де теңеген.

Ваю – (“ауа”, “жел”) – жел құдайы. Көбінесе Ваюдың мың көзі бар делінеді. Астындағы жануары – бұғы. Аңыздарға сүйенсек: Ваю жауға үрей туғызады.

Кубера – байлық құдайы, әлемдегі барлық байлықтың иесі. Үнді мифологиясында үлкен қарынымен, үш аяғымен, жалғыз көзі ен, 8 тісімен суреттеледі.

Йама, Яма – индуизмдегі өзінің мәңгілік өмірінен бас тартқан алғашқы құдай. Кейде әділеттілік пен өлім, жер асты дүниесінің құдайы деп те атайды.

Варуна – әлемдегі судың құдайы, әрі әділеттілік пен үкім шығарушының бейнесі.

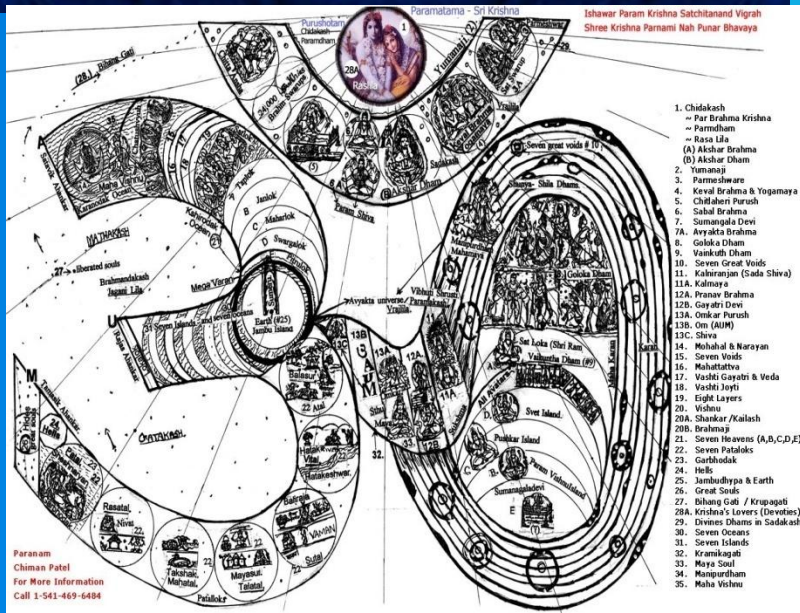

Индра – құдайлардың патшасы әрі
көк патшалығының билеушісі.
Жаңбыр мен найзағай жаудырушы,
соғыс құдайы.

Үш қасиетті СИМВОЛ

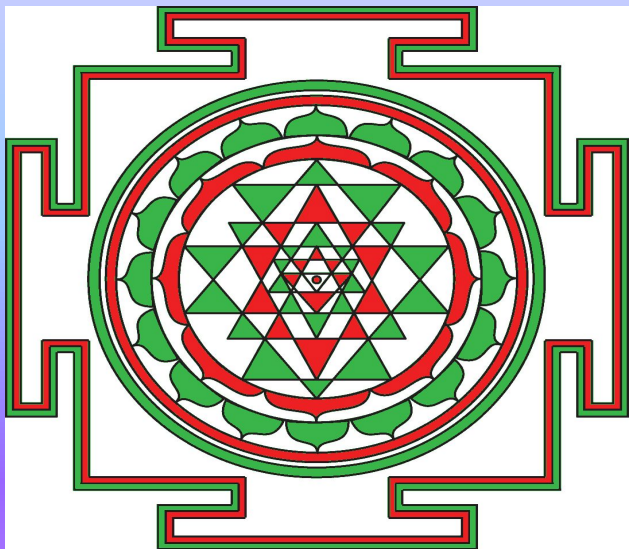

Ом – (қасиетті сөз буыны) – өз алдына жеке сөз ретінде немесе басқа сөздердің алдында қолданылатын, рухани ізгілікті білдіретін сөз формуласы.

Свастика – жан – жаққа тік бұрышпен иілген ұштары бар айқыш. Санскритте бұл сөз “берекеге себешің” деген мағынаны береді. Үнділіктер айқышты есіктеріне, табалдырықтарына, сый – тартуларына салып қояды.

Шри – Янтра – бүтіндікті, тұтастықты
білдіретін белгі.

Дайындаған: Абекенов

Мақсат

1МЖБ – 2

“ИНДУИЗМ”

Дінтану негіздері